

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team:

Onderwerp:

Voorstel voor invulling van de 10% bezuiniging van het Rijk op Onderwijsachterstandenbeleid per 2026.

Notagegevens

Bestuursorgaan : B-en-W 24-06-2025
Notanummer : 2025-501
Datum : 24-06-2025
Programma : 09 - Jeugd en onderwijs
Portefeuillehouder : Wethouder Duursma, Wethouder De Geest,

Bijlage(n) : Bezuinigingsmogelijkheden OAB subsidies.rtf

Parafering

18-06-2025: Teamleider18-06-2025: Wethouder

Agendering

- * 20-06-2025: Afdelingsmanager Concernstaf en adjunct-secretaris
- * 18-06-2025: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

24-06-2025

B & W d.d.: 24-06-2025

Besluit

1. Met ingang van 1 januari 2026 € 165.000 minder subsidie aan Sine Limite te verstrekken uit Onderwijsachterstandenbeleid en dit te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage van 2025 met ingang per 2026.
2. Met ingang van 1 januari 2026 € 235.000 minder subsidie aan de TiNtaan te verstrekken uit Onderwijsachterstandenbeleid en dit te verwerken in de tweede tussentijdse rapportage van 2025 met ingang per 2026.
3. De raadsmededeling vast te stellen en aan te bieden aan de gemeenteraad.

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

De gemeente Deventer ontvangt, net als iedere andere gemeente in Nederland, een doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid (verder genoemd OAB). De besteding van deze doeluitkering is vastgelegd in de Wet op het Primair Onderwijs artikelen 158 t/m 163. De wet legt de gemeente de volgende verantwoordelijkheden op:

- * Er zijn voldoende voorzieningen in aantal en spreiding waar kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal de voorschoolse educatie volgen. Tussen 2,5 en 4 jaar en minimaal 960 uur.
- * Maak afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen.
- * Besteed de middelen aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal.

Vanuit deze doeluitkering ontvangen een aantal organisaties een subsidie:

aanbieders van Kinderopvang, samenwerkingsverband Passend Onderwijs Sine Limite, taalschool De TiNtaan en de VVE-toeiders van Raster Welzijn. Het kabinet heeft besloten het Rijksbudget voor OAB met ingang van 2026 te korten met 10% en uitgangspunt is dat de gemeente Deventer niet compenseert door zelf extra geld in de begroting vrij te maken. Eind september ontvangt de gemeente per beschikking het OAB-budget voor 2026. Juridisch gezien is het noodzakelijk om uiterlijk 30 juni het besluit te communiceren welke organisaties minder of geen subsidie krijgen per 1 januari 2026. Wordt er een kortere termijn dan een half jaar gehanteerd, dan moet de bestaande subsidie een jaar langer doorlopen en daarmee de uitgaven. Uitgangspunt bij dit voorstel is dat het OAB-budget per 2026 met 10% wordt gekort, dat is een bezuiniging van € 400.000.

Keuzes voor bezuiniging

Bezuinigen op het bieden van gelijke kansen aan inwoners is niet in lijn met de visie van de gemeente Deventer. Het is echter het Rijk dat de gemeente dwingt om scherpe keuzes te maken waar de beschikbare middelen Onderwijsachterstandenbeleid aan worden besteed en daarom wordt het college voorgesteld op twee subsidies te bezuinigen: Sine Limite voor € 165.000 en de TiNtaan voor € 235.000.

Met de organisaties die subsidie ontvangen uit Onderwijsachterstandenbeleid zijn diverse mogelijkheden voor bezuiniging uitgewerkt. Voor de wethouder Jeugd & Onderwijs en de wethouder Asiel en Inburgering is het cruciaal om te blijven inzetten op het jonge kind door niet te tornen aan de doelgroep van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), het aantal aangeboden VVE uren en de toeleiding naar VVE. Deze inzet voor jonge kinderen vormt de motor van het beleid op onderwijsachterstanden. Om de kwaliteit van het aanbod op kinderopvang en basisonderwijs te verhogen ontvangt Sine Limite subsidie waarmee diverse trainingen worden georganiseerd. Voorgesteld wordt om de basistraining Vier VVE niet meer te financieren vanuit Onderwijsachterstandenbeleid. In de gemeente is namelijk de afgelopen jaren voldoende basis gelegd met deze training voor VVE waardoor het een logisch moment is om kinderopvang en basisonderwijs weer verantwoordelijk te maken voor deze basistraining. Het scholen van personeel is primair een verantwoordelijkheid van de werkgevers in kinderopvang en basisonderwijs. Hierdoor wordt € 70.000 bespaard. Een gedeelte van de subsidie aan Sine Limite wordt besteed aan de TAD (Top Academie Deventer) waardoor kinderen van de basisschool waar alleen de ontwikkeling op begrijpend lezen achterblijft meer onderwijstijd krijgen om deze achterstanden in te lopen. Deze voorziening blijft nodig echter is dit primair de verantwoordelijkheid van het onderwijs om deze te financieren en niet van de gemeente. Na besluit start Sine Limite met het onderwijs gesprekken op om de TAD te borgen binnen onderwijs. Hierdoor wordt € 95.000 bespaard.

De TiNtaan verzorgt intensief taalonderwijs aan nieuwkomers 4 t/m 12 jaar. Na ongeveer een jaar onderwijs stromen de leerlingen door naar reguliere basisscholen. De TiNtaan wordt gefinancierd vanuit het Rijk middels de zogeheten nieuwkomersbekostiging en in het verleden is afgesproken dat de gemeente hier € 410.000 d.m.v. subsidie uit Onderwijsachterstandenbeleid aan toe voegt. Deze subsidie wordt verstrekt voor twee zaken. Als eerste omdat de nieuwkomersbekostiging niet voldoende is om de klassengrootte en het benodigde personeel te financieren dat de TiNtaan na streeft. Wat de TiNtaan nastreeft is al extra ten op zichte van wat mogelijk is vanuit Rijksbudget. Als tweede omdat de nieuwkomersbekostiging is gebaseerd op de leerlingenaantallen van het vorige jaar en de TiNtaan daarmee een risico loopt het benodigde personeel niet te kunnen financieren wanneer leerlingenaantallen stijgen. Feit is dat het bekostigen van nieuwkomersonderwijs primair een verantwoordelijkheid van het Rijk is en vanuit dat uitgangspunt wordt het college voorgesteld € 235.000 minder subsidie aan de TiNtaan te verstrekken. Na besluit werkt de TiNtaan uit hoe de besparing gerealiseerd kan worden.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Vanuit gemeentelijk budget het blijven investeren in het creëren van gelijke kansen voor VVE peuters en nieuwkomers 6 t/m 12 jaar. Hiermee kansen bieden voor peuters en nieuwkomers om (taal)achterstanden in te lopen.

Kader

Wet Primair Onderwijs.

Betrokken partijen en participatie

De organisaties die subsidie ontvangen uit Onderwijsachterstandenbeleid hebben gezamenlijk met de gemeente de bezuinigingsmogelijkheden opgesteld. De perspectieven en risico's die de organisaties zien zijn meegenomen in het voorstel. In het LEA (Lokaal Educatieve Agenda) heeft afstemming plaatsgevonden over dit voorstel met kinderopvang en onderwijs. Het LEA heeft ingestemd met het voorstel en ziet mogelijkheden om met de bezuinigingen om te gaan.

Ten aanzien van het voorstel om € 235.000 op de subsidie aan de TiNtaan te bezuinigen geeft de TiNtaan nog de volgende zienswijze mee:

'Gevolg is als eerste dat de formatie op de TiNtaan krimpt en dat heeft gevolgen voor de leerlingen. Kinderen kunnen het best taal leren als ze actief en uitgebreid bijdragen aan gesprekken onderling en met volwassenen. Interacties in school bieden zulke gelegenheden. Niet alle interacties zijn optimaal geschikt voor het leren van taal, ze moeten van goede kwaliteit zijn en daarbij speelt de professional een zeer belangrijke rol. Hij of zij is degene die het gesprek zo kan vormgeven dat de gewenste kwaliteit wordt bereikt. Door de bezuiniging zijn er minder professionals die deze interactie met de leerlingen kunnen aan gaan. Tweede punt dat we het college willen meegeven, is het risico voor TiNtaan ten aanzien van de schommelingen van leerlingenaantallen. Deze kunnen met het geringe subsidiebedrag niet goed worden opgevangen. Dit kan leiden tot expertiseverlies, tot wachtlijsten voor plaatsing en/of minder talige doorstroom naar het regulier onderwijs. Voor de effectuering van de bezuiniging hebben we de gemeente nodig, aangezien we op verzoek van de gemeente geen eigen reserves hebben opgebouwd in de afgelopen jaren. Dit vraagt om fasering het het snijden in formatie en om incidentele financiële gelden bij het effectueren van gedwongen ontslag.

Derde punt dat we het college willen meegeven is dat we vinden dat de TiNtaan door deze bezuiniging hard wordt getroffen.'

Toelichting op participatiebeleid

N.v.t.

Argumenten voor en tegen

Argumenten voor

- * Het scholen van personeel tot 'startbekwaam VVE' is de verantwoordelijkheid van kinderopvang en basisonderwijs.
- * Met de basistraining Vier VVE is de afgelopen jaren een basis gelegd voor VVE in Deventer.
- * Het Rijk is verantwoordelijk voor de financiering van het Nieuwkomersonderwijs op de TiNtaan.
- * Door bijvoorbeeld de kleuters niet meer op de TiNtaan onderwijs te laten

volgen maar deze onder te brengen in het reguliere onderwijs kan al € 309.000 bespaard worden.

Argumenten tegen

- * De bezuinigingen op alle Specifieke Uitkeringen zijn nu niet gemeentebreed afgewogen maar er is nu enkel binnen de Specifieke Uitkering Onderwijsachterstandenbeleid gekeken. Wanneer er een gemeentebrede afweging gemaakt zou worden, kan het zijn dat er andere bezuinigingsmogelijkheden voorgesteld worden.
- * Wanneer de TAD niet op een bepaalde manier door onderwijs wordt voortgezet zijn er minder onderwijskansen voor leerlingen die opgroeien in een taalarme omgeving.
- * Het onderwijs aan nieuwkomers op de TiNtaan zal met minder personeel vormgegeven gaan worden.
- * Er ligt nog geen concreet plan hoe de TiNtaan met minder budget het onderwijs in gaat richten.

Financiële consequenties en dekking

De beschikking onderwijsachterstandenbeleid 2026 ontvangt de gemeente in september en vanaf dat moment wordt het beschikbaar gestelde budget verwerkt in de begroting. De subsidies die vanuit Onderwijsachterstandenbeleid verstrekt worden zijn meerjarige budgetsubsidies. Met het bezuinigen van € 400.000 wordt verwacht in 2026 binnen begroting te blijven.

De middelen die de gemeente niet besteed aan Onderwijsachterstandenbeleid worden meegenomen naar volgende jaren. De afgelopen jaren heeft dit geleid tot een reserve van € 604.288. In 2025 wordt naar verwachting een beroep gedaan op € 400.000 uit deze reserve. Het resterende bedrag kan worden ingezet voor frictiekosten die mogelijk ontstaan bij het realiseren van deze bezuiniging.

Openbaarmaking en communicatie

Na besluit wordt worden Sine Limite en de TiNtaan geïnformeerd.

Aanpak en uitvoering

Het besluit wordt uitgevoerd in de beschikkingen 2026.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Voorstel voor invulling van de 10% bezuiniging van het Rijk op Onderwijsachterstandenbeleid per 2026.		
Nummer	2025-501	Portefeuillehouder	Wethouder Duursma, Wethouder De Geest
Team	DEV-BS-JOO	Datum	24-06-2025

Inleiding

De gemeente Deventer ontvangt, net als iedere andere gemeente in Nederland, een doeluitkering Onderwijsachterstandenbeleid (verder genoemd OAB). Vanuit deze doeluitkering ontvangen een aantal organisaties een subsidie: aanbieders van Kinderopvang, samenwerkingsverband Passend Onderwijs Sine Limite, taalschool De TiNtaan en de VVE-toeleiders van Raster Welzijn. Het kabinet heeft besloten het Rijksbudget voor OAB met ingang van 2026 te korten met 10% (voor Deventer € 400.000) en uitgangspunt is dat de gemeente Deventer niet compenseert door zelf extra geld in de begroting vrij te maken.

Bezuinigen op het bieden van gelijke kansen aan inwoners is niet in lijn met de visie van de gemeente Deventer. Het is echter het Rijk dat de gemeente dwingt om scherpe keuzes te maken waaraan de beschikbare middelen Onderwijsachterstandenbeleid worden besteed. Het college heeft daarom besloten op twee subsidies te bezuinigen: de subsidie aan Sine Limite voor € 165.000 en de subsidie aan de TiNtaan voor € 235.000.

Kader

Wet Primair Onderwijs.

Kern van de boodschap

Met ingang van 2026 ontvangt de gemeente Deventer € 400.000 minder budget voor Onderwijsachterstandenbeleid van het Rijk. Het college heeft besloten € 165.000 minder subsidie aan Sine Limite en € 235.000 minder subsidie aan de TiNtaan te verstrekken. Het Lokaal Educatief Overleg (LEA) heeft ingestemd met deze bezuinigingen en ziet mogelijkheden om met de bezuinigingen om te gaan.

Nadere toelichting

Door de bezuiniging op subsidie aan Sine Limite wordt er geen gemeentelijke basistraining Vier VVE georganiseerd voor personeel van kinderopvang en basisonderwijs. Ook wordt gestopt met het financieren van de Top Academie Deventer (verlengde onderwijstijd voor kinderen van de basisschool waar alleen de ontwikkeling op begrijpend lezen achter blijft). Sine Limite gaat met kinderopvang en onderwijs in gesprek hoe hiermee om te gaan.

Door de bezuiniging op subsidie aan de TiNtaan heeft de TiNtaan minder budget om het onderwijs aan nieuwkomers vorm te geven. De TiNtaan en het basisonderwijs gaan in gesprek hoe hiermee om te gaan.